

Оценка на функционалната грамотност на учениците 1-4. клас

БЕЛ и Човекът и обществото

Грамотност – определение

□ В съвременните издания на Българския тълковен речник

□ **грамотност:** 1. Умение да се чете и пише.; 2. Свойство, изразено с прилагателното „грамотен”

□ **грамотен:** 1. Който знае да чете и пише.; 2. Който е без граматически и правописни грешки.; 3. Който има познания в определена област на живота или науката.

Достатъчно ли е?

- ❑ През 50–те години на 20 век с идеята да се сведе до минимум неграмотността сред хората по света, започва все по – сериозно да се говори за т.нар. **функционална грамотност**.
- ❑ През 1978 г. в документите на ЮНЕСКО се формулира това, което днес е вече приоритет за модерното образование.

Функционално грамотен

«Функционално грамотен е този, който може да участва в дейности, в които грамотността е условие за ефективно функциониране на неговата група и общност и която му дава възможност да ползва четенето, писането и смятането за своето усъвършенстване и за развитието на общността».

Умения, за да бъдеш

- умение да се открива, извлича и организира информацията, съдържаща се в текста;
- умение да се обобщава и тълкува смисълът на текста като цяло и в неговите части;

функционално грамотен

- умение да се осмисля, оценява и прилага информацията от текста за превръщането ѝ в личен опит или за изпълнение на конкретна задача.

Нормативни документи

Държавният образователен стандарт за общообразователната подготовка (начален етап)
НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка

Компетентности като очаквани резултати от обучението (в учебните програми по БЕЛ и Човекът и обществото)

Деятности за придобиване на ключовите компетентности, както и междупредметни връзки (в учебните програми по БЕЛ и Човекът и обществото)

Български език и литература

ДОС (БЕЛ)

- Разграничава** художествен и нехудожествен текст.
- Различава** произведения от различни видове, представени в учебното съдържание (разказ, легенда, народна песен).
- Прави коментар** в отговор на въпроси, свързани със съдържанието на текста.
- Открива** епитет, повторение, сравнение и олицетворение.

Литературни компетентности

- Открива** значението на непознати думи в контекста на изученото произведение или с речник.
- Осмисля** най-важното за характера на литературния герой и условността в неговия образ.
- Изразява** емоционално-оценъчно **отношение** към герои, епизоди, картини, литер. и фолклорни произведения и автори.

ДОС (БЕЛ)

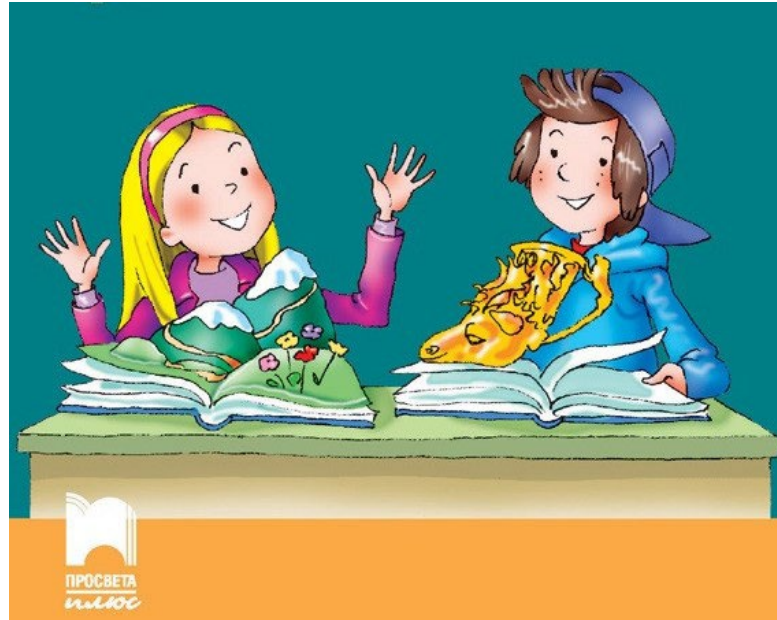
*Социокултурни
компетентности*

**Доказва, че е разбрал
смисъла на прочетеното.**

**Прави избор на
подходящо четиво и може
да го обоснове.**

Чете с разбиране
материали от детски
списания, енциклопедии,
достъпна информация от
интернет.

02

Човекът и обществото

ДОС (ЧО)

- Описва** елементи от всекидневието на българите през различни епохи.
- Разказва/ Представя (за)** ярки личности и събития в българската история.
- Открива** общи белези в празниците на различни етноси в България.

Национално и културно наследство

- Дава примери** за значими културни постижения на българския народ.
- Изброява** забележителности в българската столица.

ДОС (ЧО)

Източници на
знания

Разграничава
материални от писмени
източници на знания.

Съставя кратки описания
на обекти и събития.

Коментира данни,
представени чрез схеми,
таблицы и други източници
на информация.

A graphic of a spiral-bound notebook with a white page and a red cover, set against a green background. The page has a spiral binding at the top. On the left side, there are two horizontal bars, one yellow and one pink. In the center of the page, the number '03' is written in black, enclosed in a light green speech bubble. Below the number, the text 'Междупредметни връзки' is written in a bold, dark red font.

03

Междупредметни връзки

БУДИТЕЛИ НАРОДНИ

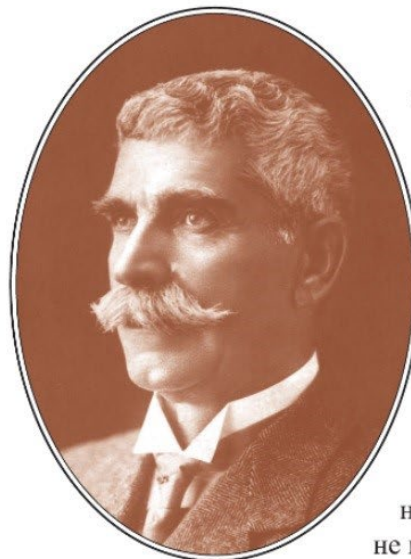
На 1 ноември отбелязваме
Деня на народните будители.
В този ден отдаваме почит
към делото на книжовниците
и просветителите, съхранили
през вековете духовните
ценности на нашия народ.

Сред най-почитаните народни
будители са: Паисий Хилендарски, Иван Вазов, Любен Каравелов и други.

О, будители народни,
цял низ светли имена,
чисти и сяйни, благородни,
вий сте наш'те знамена.

Добри Христов

**Видове
текст**

НАЙ-ГОЛЯМАТА НАГРАДА

...Аз работих половин век, подчинявайки се на неутолимата жажда да служа на истината и красотата. Аз пях за България, защото я обичах; аз прославих нейната божествено хубава природа, защото бях очарован от нея; аз се вгълбявах в историята ѝ, защото бях пленен от величието на нейния минал живот.

И получих награда. Знаете ли каква бе тя?

Тя се състоеше в ония хубави мигове, когато чувах старци да ми казват: „Синко, това, което ти писа, сякаш, че го изтръгна из нашата душа“. Чувах привет от пламенни младежи: „Учителю, ако обичаме България, ако вярваме в доброто, на тебе най-много дължим това“.

Аз се просълзявах. И съзнанието, че съм бил полезен на България, за мене беше най-голямата награда. За друга не мислех.

По Иван Вазов

Междупредметни връзки

Чрез БЕЛ се натрупват знания по българска история: 3 март; Васил Левски; св.св. Кирил и Методий; народните будители

В 3 кл. от Читанката към Човекът и обществото (разширяват знанията на учениците)

В 4 кл. от Човекът и обществото към Читанката (надграждат се получените знания или те се използват в нова ситуация)

A graphic of a spiral-bound notebook with a white page and a red cover. The spiral binding is at the top. On the left side, there are two horizontal tabs, one yellow and one pink. The page contains the number 04 in a green circle, followed by the title 'Работен лист за четене с разбирање' in red text.

04

**Работен лист
за четене с
разбирање**

Какво представлява работния лист

Работният лист материал, разработен с конкретна образователна цел, която се реализира практически в учебните часове.

Той дава възможност едни и същи задачи да бъдат изпълнени едновременно от всички ученици, за конкретно време.

Лесно се проверява от учителя особено в начален етап, който добре познава децата.

Критериите за оценяване според целта са конкретно подбрани очаквани резултати от учебната програма за съответния клас.

Какво съдържа работния лист

- Избраният текст трябва да е научнопопулярен, нехудожествен. (може да се цитират отделни мисли на личността или думи изказани за него).
- Различни по обем части, подчинени на обща тема. Те са разграничени както чрез конкретни заглавия (подтеми), така и визуално.
- Речник на непознати думи – служи за обогатяване на собствения речник на детето
- Рубрика за любопитни или малко познати на децата факти – разширяват се знанията им по конкретната тема
- Според нивото на групата съдържа определен брой задачи с избираем и свободен отговор

A graphic of a spiral-bound notebook with ten black rings along the top edge. The notebook is white with a red border and is set against a green background with a subtle pattern of small white dots.

Благодаря за
вниманието!

д-р Екатерина Михайлова